

Monumentnummer*: 510484

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 januari 1999
Kadaster deel/nr 82686/26

Woonplaats* Heerenveen
Gemeente* Heerenveen
Provincie* Fryslân

Kadastrale gemeente* Knijpe
Sectie* C
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2213

Omschrijving**

Inleiding

VILLA 'De Nijhorst' is in 1913 in Heerenveen gerealiseerd naar ontwerp van C.J. Wierda uit Heerenveen. Het ontwerp is beïnvloed door de baksteen-architectuur van Berlage en De Bazel met als objectvoorbeeld villa Woudhof in Heerenveen. In 1912 gaf A.G. Wassenaar opdracht tot de bouw van deze villa, ter plaatse van het koetshuis; tot dusverre behoorde het terrein, met grote tuin en bosgrond aan de achterzijde, tot de Heremastate. De villa is gelegen in het zuiden van Heerenveen aan de oude Straatweg van Heerenveen naar Zwolle, voorheen Oudeschoot. De villa ligt ruim teruggerooid van de weg op een verhoogd erf in een royale tuin. De in 1916 volgens een strak geometrisch principe aangelegde tuin, met een rozenperk in het midden, is verdwenen. Achter het huis waren houten prieeltjes waarlangs kleine rozen groeiden. Het terrein wordt aan de voor- en noordwestzijde begrensd door een droge sloot. Rondom is gras met grote bomen en struiken. De toegang met gemetseld entreehek is aan de noordzijde van het terrein; de entree van het huis bevindt zich aan de westelijke zijgevel. Het ontwerp voor een toegangshek met gemetselde hekpalen van architect Wierda is niet uitgevoerd. In 1920 is de woning vergroot, waarbij aan de achterzijde de zuidelijke kamer is vergroot en aan de westzijde een berging is aangebouwd. Bij een verbouwing in 1964 is de indeling van de woning enigszins gewijzigd; de geplande verlenging van de oorspronkelijk keuken is toen niet uitgevoerd. De berging, thans garage, is van ondergeschikt belang voor de bescherming van rijkswege.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De villa van twee bouwlagen is gerealiseerd op een rechthoekige grondslag met uitbouw aan de zuidwestzijde en afgesloten hoeken aan de voorzijde. Het enigszins overstekende ingezwenkte schilddak is gedekt met zwart geglazuurde tuile-du-nord pannen. Op de nokhoeken staan twee ingesnoerde schoorstenen met schoorsteenborden. Het opgaand muurwerk bestaat uit bruine bakstenen, de achtergevel is deels gepleisterd en wit geschilderd. Rondom het pand lopen zes rollagen en een rand siermetselwerk onder de dakrand. Voor de symmetrisch ingedeelde voorgevel is in het midden een veranda geplaatst. Deze wordt aan de bovenkant afgesloten door drie segmentbogen op vier gemetselde pijlers. De veranda heeft een betegelde vloer met ruitmotief; ervoor is een viertreeds gemetselde stoep. De twee grote balkondeuren onder strek hebben grote vensters; in de zijkant van de veranda zijn twee vierkante vensters met getoogd glas-in-lood bovenlicht onder segmentboog. Aan weerszijden van de veranda worden de afgesloten hoeken ingedeeld door drie H-vensters met glas-in-lood bovenlicht en luiken. Op de verdieping ligt de gevel terug ten opzichte van de begane grond-verdieping, zodat over de gehele breedte van het pand een balkon ontstaat met gemetselde balustrade waarin uitsparingen. Op het balkon zijn drie dubbele glazen balkondeuren onder strek met zandstenen aanzetstenen en houten luiken. In het dakvlak erboven is een vierruits dakkapel met roedeverdeling en boogvormige afsluiting boven de middelste twee vensters. De voordeur in de westelijke zijgevel bevindt zich in een uitgebouwd gemetseld portaal met vloertegels in ruitmotief en segmentbogige toegang. De houten deur, met getoogd en rond venster, heeft siersnijwerk in deurkalf en een natuurstenen drempel en neuten. In de zijkant van het portaal is een segmentbogig venster met glas-in-lood. Naast de deur is een tegeltableau met de naam: NIJHORST. In deze zijgevel bevindt zich verder een nieuw ingebroken entree. In de oostelijke zijgevel is een kleine rechthoekige erker met kruisvenster met houten luiken en glas-in-lood bovenlicht; daarnaast balkondeuren met luiken en een later ingebroken H-venster. Op de verdieping zijn twee kruisvensters met roedeverdeling. De lage uitbouw met droogplat is de uitbreiding uit 1920. De geleiding in de achtergevel ontstaat door de hoger opgetrokken middenpartij onder schilddak en de in rooilijn verspringende bouwvolumes aan weerszijden. In de middenpartij bevindt zich een houten deur met achtruitsvenster in een rechthoekig portaal met een drietreeds gemetselde stoep. Aan weerszijden van het portaal zijn enkelruitsvensters. Boven de entreepartij is een lessenaarsdakje. Daarboven de rechthoekige vensters van het trapportaal met gekleurd glas-in-lood. Aan weerszijden van de middenpartij bevinden zich uitbouwen van één bouwlaag met droogplaten op de verdieping. De kruis- en H-vensters aan de achtergevel zijn voorzien van luiken, evenals de balkondeuren.

De oorspronkelijke garage aan de zuidwestzijde van het woonhuis is op een rechthoekige plattegrond gebouwd. De aanbouw bestaat uit één bouwlaag onder plat dak. De voor- en achtergevel gevel van het in bruine bakstenen opgetrokken pand hebben een getoogde gevelafsluiting. De detaillering en vensterindeling is gelijk aan die van het woonhuis. Ter plaatse van het kruisvenster aan de voorzijde was oorspronkelijk een dubbele deur.

Waardering

Villa De Nijhorst, in 1914 naar ontwerp van C.J. Wierda in Heerenveen gebouwd, is van algemeen cultuurhistorisch en architectonisch belang:

- vanwege de plaats die het object inneemt binnen het oeuvre van architect C.J. Wierda,
- vanwege de hoge mate van esthetische kwaliteit van het sobere en helder vormgegeven ontwerp,
- vanwege de voor die tijd typerende baksteen-architectuur met fijne detaillering,
- vanwege de hoge mate van architectonische gaafheid van het exterieur,
- vanwege de ligging in oorspronkelijke context, met ruime tuin en bosgrond aan de achterzijde.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis